

Nr 38.

Av herr Norman, om anslag till resestipendier åt lärare vid folkskoleseminarier m. fl. läroanstalter, tillhörande folkundervisningen.

Under en följd av år har riksdagen beviljat anslag till resestipendier åt lärare vid olika slag av läroanstalter, tillhörande folkundervisningen. Av statsfinansiella skäl utgingo icke några anslag för ändamålet under tiden den 1 januari 1923—den 30 juni 1929. På förslag av Kungl. Maj:t beviljade emellertid riksdagen för vart och ett av budgetåren 1929/1930, 1930/1931 och 1931/1932 till resestipendier åt lärare vid här ifrågakvarande läroanstalter ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor. Detta belopp fördelades enligt av Kungl. Maj:t bestämda grunder mellan lärare vid folkskoleseminarier, småskoleseminarier, folkskolor och fortsättningskolor, småskolor och mindre folkskolor, högre folkskolor samt abnormskolor och skyddshem. Under budgetåren 1932/1936 var anslag för ifrågakvarande ändamål åter struket ur riksstaten. För budgetåren 1936/1938 anvisade riksdagen på Kungl. Maj:ts förslag ett anslag av 1,500 kronor till resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid de högre folkskolorna. Samma belopp är även i årets statsverksproposition upptaget för enahanda ändamål under budgetåret 1939/1940.

Med allt erkännande av studieresornas betydelse särskilt för de lärare, som undervisa i främmande språk, måste också beaktas att liknande behov göra sig gällande för övriga lärare vid olika slag av läroanstalter. I såväl vårt eget land som i andra kulturländer pågår ett nydaningsarbete inom skolans värld med en hastig utveckling jämväl på det pedagogiska området i allmänhet. Att undervisningsväsendets befattningshavare beredas möjlighet att genom studier av skollivet i andra orter inom och utom landet följa denna utveckling måste vara av stort värde. Skolöverstyrelsen har redan länge beaktat behovet och upprepade gånger gjort framställningar om anslag för ändamålet. Frågan har också aktualiserats inom riksdagen i motioner från olika ledamöter. Statsutskottet har alltid visat stor förståelse för önskemålet men i allmänhet ansett att initiativet till ett återupptagande i budgeten av anslag för ändamålet bör ankomma på Kungl. Maj:t. Vid ärendets behandling under fjolårets riksdag yttrade utskottet, att det väl insåge betydelsen av att lärarna genom studieresor sattes i tillfälle att tillägna sig en för sin lärarverksamhet lämplig fortbildning och förutsatte, att Kungl. Maj:t ägnade denna fråga uppmärksamhet och för 1939 års riksdag framlade förslag i ämnet. Riksdagen anslöt sig till detta uttalande.

Skolöverstyrelsen har i sina petita till årets riksdag återupprepat sin framställning från i fjol och förordat ett anslag av 30,000 kronor för ändamålet. I årets statsverksproposition förklarar emellertid departementschefen att han

inte heller i år kan förorda bifall till detta förslag. Hans äskande begränsas följaktligen till att avse anslag till resestipendier åt lärare i främmande språk.

Med erinran om att riksdagen tidigare under liknande förhållanden själv tagit initiativ i ämnet och med hänvisning till motiveringen i motionen I: 82 1938 hemställas,

att riksdagen till resestipendier åt lärare vid folkskoleseminarier, lärare vid småskoleseminarier, lärare vid folkskolor, lärare vid fortsättningsskolor, lärare vid småskolor, lärare vid mindre folkskolor, biträdande lärare vid folkskolor, lärare vid högre folkskolor, föreståndare och lärare vid rikets abnormskolor (dövstumskolor, blindskolor och sinnesslöanstalter) samt vid skyddshem ävensom åt statens folkskolinspektörer ville för budgetåret 1939/1940 bevilja ett anslag av 30,000 kronor, att utgå enligt de villkor och bestämmelser som Kungl. Maj:t kan finna skäl föreskriva.

Stockholm den 20 januari 1939.

David Norman.